REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

unisVET
uvajanje novih izobraževalnih programov na področju storitev

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Renata Rihter

STROŠKOVNI KONTI

Program: EKONOMSKI TEHNIK
Modul: EKONOMIKA POSLOVANJA
Vsebinski sklop: TEMELJNE RAČUNOVODSKE INFORMACIJE

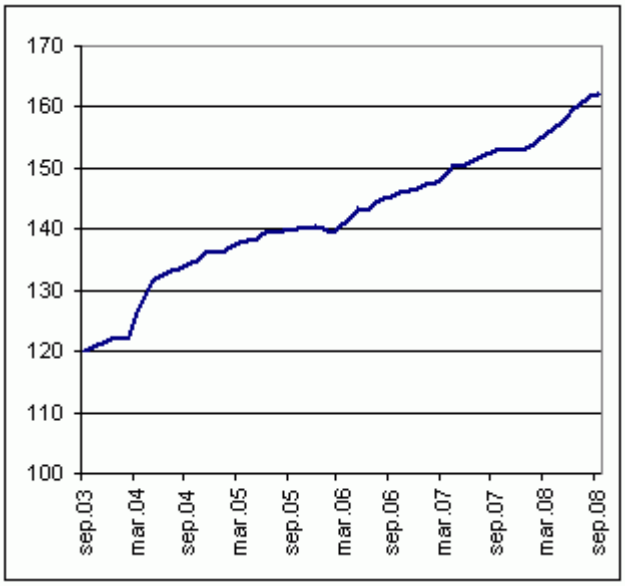

Ljubljana, avgust 2009

Srednje strokovno izobraževanje

Program: **Ekonomski tehnik**
Modul: **Ekonomika poslovanja**
Vsebinski sklop: **Temeljne računovodske informacije**

Naslov učnega gradiva
Stroškovni konti

Ključne besede: **potrošek, naravne vrste stroškov, neposredni in posredni stroški, stalni in spremenljivi stroški, odvisni nabavni stroški, vstopni davek**

Seznam kompetenc, ki jih zajema učno gradivo:
TRI1: **Uporabljanje in obvladovanje temeljnih pojmov in definicij s področja računovodstva ter spoznavanje organizacije računovodskih služb.**
TRI2: **Poznavanje ustreznih računovodskih informacij za notranje in zunanje uporabnike ter temeljne dokumentacije in njene obdelave.**
TRI3: **Razumevanje ustreznih predpisov in standardov s področja računovodstva.**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

657.4(075.8)(0.034.2)

RIHTER, Renata
Stroškovni konti [Elektronski vir] / Renata Rihter. - El. knjiga. - Ljubljana : GZS, Center za poslovno usposabljanje, 2009. - (Srednje strokovno izobraževanje. Program Ekonomski tehnik. Modul Ekonomika poslovanja. Vsebinski sklop Temeljne računovodske informacije)

Način dostopa (URL): http://www.unisvet.si/index/index/activityId/44. - Projekt UNISVET

ISBN 978-961-6413-18-3

250835200

Avtorica: **Renata Rihter, univ. dipl. oec.**
Recenzentka: **Irena Naraks, univ. dipl. oec.**
Lektorica: **Anica Grilj, prof.**

Založnik: **GZS Ljubljana, Center za poslovno usposabljanje za projekt unisVET**

Kraj in datum: **Ljubljana, avgust 2009**

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons:
Priznanje avtorstva – Nekomercialno - Deljenje pod enakimi pogoji.

Učno gradivo je nastalo v okviru projekta unisVET Uvajanje novih izobraževalnih programov v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju s področja storitev za obdobje 2008-2012, ki ga sofinancirata Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostna usmeritev Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Vsebina gradiva v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino nosi avtor.

KAZALO

KAZALO 3
PREDGOVOR 4
STROŠKOVNI KONTI 6
VRSTE STROŠKOV 8
NARAVNE VRSTE STROŠKOV 9
VRSTE STROŠKOV GLEDE NA FUNKCIJSKO POVEZANOST 15
STROŠKI GLEDE NA OBSEG PROIZVODNJE 16
ODVISNI NABAVNI STROŠKI 17
KRITJE STROŠKOV V PROIZVODNEM IN STORITVENEM PODJETJU 19
PRENOS STROŠKOV V PROIZVODNEM PODJETJU 19
PRENOS STROŠKOV V STORITVENEM PODJETJU 22
VIRI 27

PREDGOVOR

Pred vami je gradivo, v katerem boste spoznali stroške, in sicer:

- spoznali boste razliko med pojmi potrošek, strošek in izdatek;
- znali boste našteti poslovne stroške in jih razlikovati od odvisnih nabavnih stroškov;
- spoznali boste pomen stroškov za podjetje;
- naučili se boste knjižiti stroške na stroškovne konte in konte stanja;
- spoznali boste delitev stroškov po naravnih vrstah;
- spoznali boste razliko med neposrednimi in posrednimi ter stalnimi in spremenljivimi stroški;
- spoznali boste pojem vstopni davek ter knjiženje le-tega;
- ločili boste med knjiženjem prenosa stroškov v proizvodnem in storitvenem podjetju.

Gradivo je sestavljeno iz teoretičnega in praktičnega dela. V teoretičnem delu so najprej predstavljeni posamezni pojmi, potrebni za nadaljnje razumevanje in praktično delo. Predstavljeni so v obliki delovnih listov, kar pomeni, da je treba stavke dopolnjevati, pri čemer lahko izkoristite učiteljevo pomoč. Temu sledijo primeri, s katerimi boste dokazali, da znate predstavljeno znanje praktično uporabiti. Za utrjevanje pa so dodane naloge, ki jih boste reševali doma ter vprašanja za ponavljanje.

Da boste ločili med posameznimi deli gradiva, so označeni tudi slikovno:

Preberite in dopolnite

Razmislite in rešite

Rešite doma

Utrdite svoje znanje

Medpredmetno povezovanje

Praktične primere lahko rešujete tako, da jih eden izmed dijakov rešuje na tablo, ostali pa na delovne liste. Lahko pa jih rešujete tudi individualno ali v parih. Domače naloge seveda rešujete doma. Vaje za utrjevanje pa lahko rešujete v šoli ali doma. Z vprašanji za ponavljanje naj vsakdo sam preveri svoje znanje.

Želim vam veliko zabave pri spoznavanju stroškovnih kontov ☺.

Avtorica

STROŠKOVNI KONTI

Preden se spopademo s stroškovnimi konti, najprej malo razmigajte možgančke ☺. Razmislite, katere stroške vse bi imeli, če bi imeli lastno:

- picerijo,
- pivovarno,
- turistično agencijo,
- plesno šolo,
- frizerski salon
- ali nekaj čisto drugega po svoji izbiri.

Razdelite se v skupine po pet dijakov. To naredite tako, da se preštejete od 1 do 5, s čimer se boste izognili temu, da bi bili v skupini samo dijaki, ki se že sicer družite. Nato se združite v skupinice tako, da se »enke« razporedijo okoli ene mize, »dvojke« okoli druge itn. Razdelite si vloge v skupini, in sicer:

- nekdo naj bo povezovalec (ki bo usmerjal delo skupine, dajal besedo članom skupine, člane po potrebi miril),
- nekdo naj bo zapisovalec (ki bo miselni vzorec napisal na prosojnico),
- nekdo naj bo oblikovalec (ki bo narisal risbo na prosojnico),
- nekdo naj bo poročevalec (ki bo vaše delo predstavil razredu),
- in nekdo naj bo priganjalec (ki bo pazil na to, da ne boste prekoračili časa – verjetno se vas bo največ navdušilo za to vlogo ☺).

Izmislite si ime svojega podjetja in njegov slogan ter narišite logotip. Stroške, ki bi jih imeli, predstavite v obliki miselnega vzorca, ki ga najprej narišite na papir, nato pa prerišite na prosojnico. Poročevalec pa se mora seveda pripraviti na predstavitev. Za vse to imate na voljo 20 minut, predstavitev sama pa je omejena na pet minut za skupino. Vsako skupino naj vsak dijak oceni z oceno od 1 do 5 in ob koncu ure lahko ugotovite, katera skupina je bila najuspešnejša.

No, ste se zabavali ☺? Zdaj pa se resno lotimo teme. S pomočjo učitelja dopolnite spodnje vsebine:

Stroške opredeljujejo SRS 13, 14, 15 in 16. Če vam spodaj zapisano ne bo dovolj, v roke vzemite Slovenske računovodske standarde in si še bolj razširite obzorje.

Stroškovni konti kažejo, katera _____ in v kakšni vrednosti so sodelovala v procesu preoblikovanja (_____) v učinke poslovnega procesa (proizvode). V kontnem načrtu so v razredu ____.

Domača naloga – Kontni načrt

Natisnite si kontni načrt, ki ga najdete na spodnjem spletnem naslovu:

http://www.si-revizija.si/publikacije/srs/kontni_okviri_06/KN-gd-2008.pdf

Proces preoblikovanja sredstev od njihove začetne (material) do končne oblike (_____) spremljamo kot stroške poslovanja. Ta proces je razviden iz spodnje sheme, ki jo morate dopolniti:

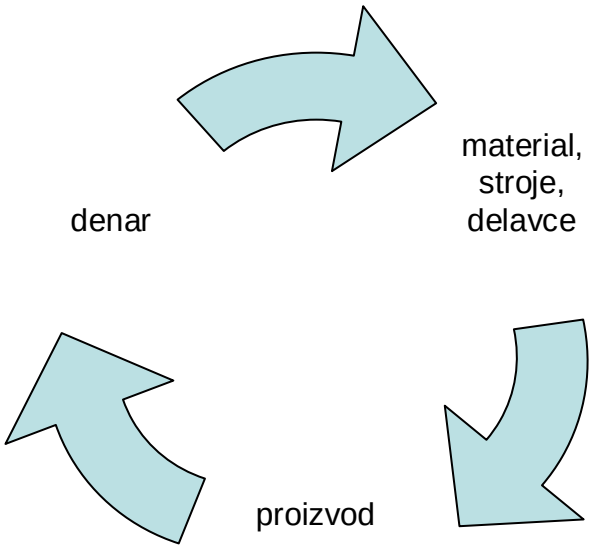

Stroški poslovanja so cenovno izraženi _____ dejavnikov, ki sodelujejo v poslovnem procesu (npr. pri izdelavi lesenega stola so to: les, lepilo, stroji, elektrika, delavci,…). Strošek izračunamo s pomočjo spodnje formule, ki jo morate dopolniti:

STROŠEK = POTROŠEK (_____) * CENA

Stroški prikazujejo _____ porabo in obrabo sredstev, **potroški** pa _____. **Izdatki** pa pomenijo zmanjševanje _____ sredstev v podjetju. Stroški lahko nastanejo istočasno z izdatki (plačilo bančne provizije), pred njimi (telefon) ali za njimi (amortizacija avtomobila, ki smo ga kupili).

Primer – Potrošek in strošek

Razmislite in dopolnite. Ne pozabite dopisati merskih enot. Pri proizvodnji čokoladnih bonbonov porabi podjetje 1.000 kg čokolade, katere nabavna cena znaša 2 EUR/kg. Koliko znaša potrošek, koliko cena in koliko strošek?

Potrošek = _____
Cena = _____
Strošek = _____

Domača naloga – Potrošek in strošek

Izmislite si in spodaj zapišite primer, v katerem nastopajo potrošek, cena in strošek!

_____
_____
_____

Vrste stroškov

Dopolnite s pomočjo učitelja.

Stroške delimo:

- ⌘ po naravnih vrstah (na stroške materiala, storitev, _____, plač),
- ⌘ po funkcijski povezanosti (na neposredne stroške, _____ stroške proizvodnje ter posredne stroški nabave, _____ in prodaje),
- ⌘ glede na obseg proizvodnje (na stalne oziroma _____ ter _____ oziroma variabilne stroške)
- ⌘ ter na poslovne in odvisne _____ stroške.

Poglejmo si posamezne vrste stroškov:

NARAVNE VRSTE STROŠKOV

S pomočjo kontnega načrta dopolnite manjkajoče vsebine. Po naravnih vrstah delimo stroške na:

⌘ **stroške materiala** (so v knjižni skupini ____)

400 stroški materiala
401 stroški _____ materiala
____ stroški energije
403 stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva in materiala za vzdrževanje osnovnih sredstev
404 odpis drobnega inventarja in _____
405 uskladitev stroškov materiala in drobnega inventarja zaradi ugotovljenih popisnih razlik (kalo)
406 stroški _____ materiala in strokovne literature
407 drugi stroški materiala

Porabo materiala **knjižimo** tako, **da na kreditni strani/v dobro konta 310 zmanjšamo zalogo materiala ter knjižimo stroške materiala na debetni strani/v breme konta 400.**

310 zaloga materiala		400 stroški materiala	
	poraba materiala →	X	

⌘ **stroške storitev** (so v knjižni skupini ___)

410 stroški storitev pri ustvarjanju proizvodov in opravljanju storitev
411 stroški transportnih storitev (poštni stroški)
412 stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem
413 _____
_____ povračila stroškov zaposlencev v zvezi z delom (potni stroški, dnevnice)
415 stroški _____ prometa, stroški bančnih storitev, stroški poslov in _____ premije
416 stroški intelektualnih in osebnih storitev
417 stroški sejmov, reklame in _____
418 stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti skupaj z dajatvami, ki bremenijo podjetje (stroški po pogodbah o delu, avtorskih pogodbah, sejnine zaposlencem in drugim osebam)
419 stroški drugih storitev (komunalne, dimnikarske storitve)

Stroške storitev **knjižimo, ko prejmemo račun dobavitelja za opravljeno storitev** ali **ko storitev plačamo** (z nakazilom s TRR-ja, z gotovino, s čekom, z menico). Če storitev **kupimo od podjetja, ki je davčni zavezanec** in če **smo sami davčni zavezanci**, **imamo ob nakupu pravico do povračila vstopnega davka, ki ga knjižimo na debetno stran/v breme konta 160 terjatve za vstopni davek.**

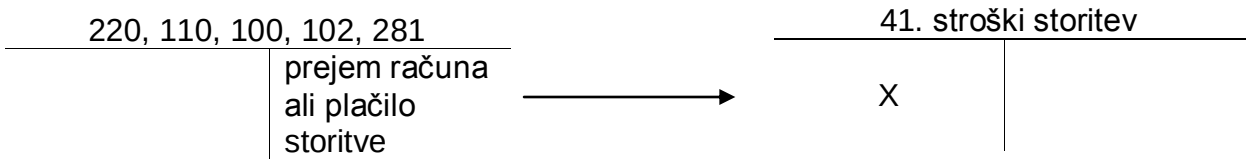

Domača naloga – Potni stroški in dnevnice

Na spletni strani www.racunovodja.com poiščite podatke o tem, koliko znaša kilometrina za službeno potovanje in koliko dnevnica za Slovenijo za zaposlene v gospodarstvu, če ne prenočujejo, ter jih vpišite v prvo tabelo. Nato izračunajte, koliko bi dobili povrnjeno, če bi potovali iz domačega kraja v Ljubljano (na spletni strani http://www.amzs.si/?podrocje=264 preverite koliko je oddaljen vaš kraj od Ljubljane), potovanje pa bi trajalo 16 ur, in zneske vpišite v drugo tabelo.

Službena potovanja	Znesek v EUR
Kilometrina	
Dnevnica nad 6 do 8 ur	
Dnevnica nad 8 do 12 ur	
Dnevnica nad 12 ur do 24 ur	

Moje službeno potovanje	Znesek v EUR
Kilometrina	
Dnevnica od 6 – 8 ur	0
Dnevnica od 8 – 12 ur	0
Dnevnica nad 12 ur	
Skupaj	

Domača naloga – Stroški, pri katerih nimamo pravice do povračila vstopnega davka

Pri nekaterih stroških podjetje nima pravice do povračila vstopnega davka, četudi je le-ta na računu zaračunan. Med te stroške štejemo stroške reprezentance, stroške parkirnin, stroške pogostitve zaposlencev ob jubileju družbe, stroške najema parkirnega prostora, ki ga uporablja vodstvo družbe, stroške servisa osebnega avtomobila in stroške goriva za osebni avto.

Na spletu poiščite, kaj to sploh je reprezentanca in opredelitev zapišite v spodnjo tabelo:

Reprezentanca	

⌘ **stroške amortizacije** (so v knjižni skupini ___)

431 amortizacija _____

_____ amortizacija opreme in nadomestnih delov

433 amortizacija drobnega _____

434 amortizacija drugih opredmetenih osnovnih sredstev (prevoznih sredstev)

Amortizacija je denarno izražena obraba _____ sredstev v času njihove uporabe (npr. amortizacija strojev, avtomobila, računalnika, …).

Amortizacijo oziroma odpisano vrednost osnovnega sredstva **knjižimo na kreditno stran/v dobro konta _____ vrednosti osnovnega sredstva (035, 050, 055) ter na debetno stran/v breme kontov stroški amortizacije (431, 432, 434).**

035 popravek vrednosti zgradb		431 amortizacija zgradb	
	odpisana vrednost zgradb →	X	

050 popravek vrednosti opreme		432 amortizacija opreme	
	odpisana vrednost opreme →	X	

055 popravek vrednosti prevoznih sredstev		434 amortizacija prevoznih sredstev	
	odpisana vrednost prevoznih sredstev →	X	

Začetno stanje na kontih popravkov vrednosti je vedno na _____ strani in nam pove, koliko je osnovno sredstvo že obrabljeno (gre za _____ vrednost osnovnega sredstva).

Poznamo dve **metodi amortizacije:**

časovno
amortizacijo izračunamo glede na predvideno število let uporabe

funkcionalno
amortizacijo izračunamo glede na dejansko uporabo sredstva

S pomočjo učitelja spodaj napišite formule za izračun amortizacije po posamezni metodi:

Časovna metoda	Funkcionalna metoda

Sredstvo začnemo amortizirati šele v _____ mesecu po aktiviranju.

⌘ **stroške plač** (so v knjižni skupini ___)
470 plače zaposlencev

Stroški plač zajemajo **plače in nadomestila** (za čas bolniške, porodniške, rednega dopusta, državnih praznikov, strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja), **ki pripadajo zaposlenim za opravljeno delo**.

Stroške plač **knjižimo na kreditno stran/v dobro konta 250 obveznosti za plače ter na debetno stran/v breme konta 470 plače zaposlencev**.

250 obveznosti za plače		470 plače zaposlencev
bruto plače	→	X

Stroške vedno knjižimo na _____ stran/v breme stroškovnih kontov.

Primer – Naravne vrste stroškov

Izpolnite spodnjo temeljnico:

Zap. št.	Besedilo	Konto	Debet/v breme	Kredit/v dobro
0.	Proizvodno podjetje, ki ni davčni zavezanec, ima naslednja začetna stanja: gradbeni objekti 10.000 EUR prevozna sredstva 5.000 EUR popravek vrednosti prev. Sr. 1.000 EUR transakcijski račun 800 EUR zaloga materiala 600 EUR lastniški kapital ……..			
1.	Podjetje porabi polovico materiala, ki ga ima trenutno na zalogi.			
2.	Podjetje knjiži amortizacijo gradbenih objektov za tekoči mesec v višini 100 EUR. Dopolnite. Četrtletna amortizacija bi znašala _____ EUR.			
3.	Podjetje knjiži obračun plač v višini 500 EUR.			
4.	Podjetje knjiži mesečno amortizacijo prevoznih sredstev; letna amortizacija znaša 600 EUR.			
5.	Podjetje prejme račun za porabljeno elektriko v višini 50 EUR in ga poravna z menico; menične obresti znašajo 10 %.			
6.	Podjetje s čekom poravna stroške oglaševanja v višini 100 EUR.			
7.	Podjetje kupi in takoj porabi material, ki je po računu dobavitelja vreden 80 EUR.			
8.	Podjetje nakaže za najemnino skladišča 140 EUR.			
9.	Banka podjetje obvesti, da je unovčila izdano menico in ček.			

Obkrožite: V 8. poslovnem dogodku je nastal:
a) strošek,
b) izdatek,
c) odhodek,
č) odhodek in izdatek,
d) strošek in izdatek.

Dopolnite: Podjetje je imelo v tekočem mesecu za _____ EUR stroškov. Od tega je bilo _____ % stroškov materiala, _____ % stroškov storitev, _____ % stroškov amortizacije in _____% stroškov dela. Če bi podjetje proizvedlo 100 izdelkov, bi na en izdelek padlo za _____ EUR stroškov. Ko smo kupili prevozna sredstva, so bila vredna _____ EUR (_____ vrednost), do sedaj so se obrabila za _____ EUR (_____ vrednost), danes pa so vredna _____ EUR (sedanja oziroma _____ vrednost)? Kaj pa gradbeni objekti? Spodaj dopišite vrednosti gradbenih objektov.

Nabavna vrednost gradbenih objektov = _____ EUR
Odpisana vrednost gradbenih objektov = _____ EUR
Neodpisana oziroma _____ vrednost = _____ EUR

Domača naloga – Vrednosti osnovnih sredstev

Pred dvema letoma ste kupili Peugeot 207, za katerega ste odšteli 16.000, predvideno število let uporabe pa znaša 12 let. Spodaj zapišite izračun letne amortizacijske stopnje ter letne amortizacije.

Letna amortizacijska stopnja	Letna amortizacija

Koliko znaša nabavna, odpisana in sedanja vrednost vašega avta, glede na to, da ga uporabljamo že dve leti? Dopišite spodaj.

Nabavna vrednost = _____ EUR
Odpisana vrednost = _____ EUR
Sedanja vrednost = _____ EUR

Uporabili ste _____ metodo amortizacije.

Domača naloga – Funkcionalna metoda amortizacije

Pred enim mesecem ste kupili Audi Q7 ☺, za katerega ste odšteli 55.000 EUR. Predvidevate, da boste z njim lahko prevozili 200.000 km. V prvem mesecu ste z njim prevozili 2.000 km. Izračunajte amortizacijo za ta prvi mesec po funkcionalni metodi in spodaj zapišite izračun.

Amortizacija na eno uporabo	Amortizacija v prvem mesecu

VRSTE STROŠKOV GLEDE NA FUNKCIJSKO POVEZANOST

Glede na funkcijsko povezanost ločimo:

- **neposredne stroške**
  - ✓ to so stroški, ki jih lahko **neposredno pripišemo posameznemu izdelku;**
  - ✓ npr. **stroški materiala, stroški dela** (za izdelavo obleke smo potrebovali 2 metra blaga po ceni 20 EUR/m ter 3 ure dela šivilje, ki na uro zasluži 10 EUR).

- **posredne stroški proizvodnje***
  - ✓ to so stroški, ki so **nastali v proizvodnji** in **jih ne moremo neposredno pripisati posameznemu izdelku,**
  - ✓ npr**. plača vodje obrata, ki proizvaja več izdelkov, porabljena elektrika v obratu, ki proizvaja več izdelkov…**

- **posredne stroški nabave, uprave in prodaje***
  - ✓ to so stroški, ki so **nastali v NUP** in jih **ne moremo neposredno pripisati posameznemu izdelku,**
  - ✓ npr. **stroški oglaševanja, poštnin, komunalnih storitev, …**

*posredne stroške proizvodnje in NUP vračunamo v ceno izdelka s pomočjo nekih meril oziroma ključev

Primer 3 – Stroški glede na funkcijsko povezanost

Podjetje proizvaja ženske in otroške kopalke. Pri proizvodnji ženskih kopalk je porabilo 200 m blaga, kupljenega po nabavni ceni 10 EUR/m, pri proizvodnji otroških kopalk pa 100 m blaga, kupljenega po nabavni ceni 8 EUR/m. Ženske kopalke sta

izdelovali dve šivilji, otroške pa ena sama. Bruto plača šivilje znaša 1.000 EUR. Oblikovalka kopalk, ki je oblikovala ženske in otroške kopalke, ima bruto plačo 1.200 EUR. V obratu so porabili za 200 EUR elektrike. Amortizacija strojev v obratu znaša 500 EUR. Za oglaševanje ženskih in otroških kopalk je podjetje prejelo račun v višini 800 EUR. Dopolnite spodnjo tabelo:

Vrsta stroška	Neposredni stroški ženskih kopalk	Neposredni stroški otroških kopalk	Posredni stroški proizvodnje	Posredni stroški NUP

Dopolnite: Neposredni stroški ženskih kopalk znašajo _____ EUR, neposredni stroški otroških kopalk pa _____ EUR. Podjetje ima za _____ EUR posrednih stroškov proizvodnje in za _____ EUR posrednih stroškov nabave, uprave in prodaje.

STROŠKI GLEDE NA OBSEG PROIZVODNJE

Glede na obseg proizvodnje ločimo:

⌘ **stalne oziroma fiksne stroške**

- ✓ ki **nastajajo ne glede na to ali podjetje proizvaja ali ne**;
- ✓ npr. **stroški zavarovanja, stroški amortizacije upravne zgradbe, najemnine, plače direktorja;**
- ✓ **grafično jih prikažemo takole:**

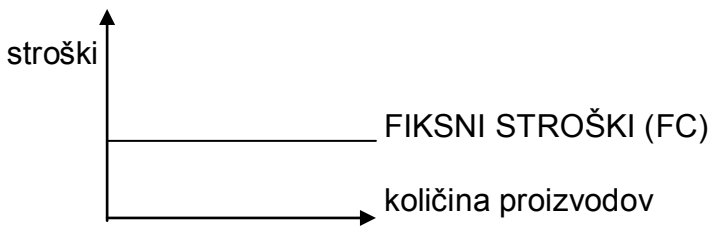

⌘ **spremenljive oziroma variabilne stroške**

- ✓ ki so **odvisni od obsega proizvodnje** in **ne nastajajo, če podjetje ne proizvaja;**
- ✓ **s povečevanjem proizvodnje se povečujejo, z njenim zmanjševanjem pa se zmanjšujejo**;
- ✓ npr. **stroški materiala, stroški elektrike v proizvodnji;**
- ✓ **grafično jih prikažemo takole:**

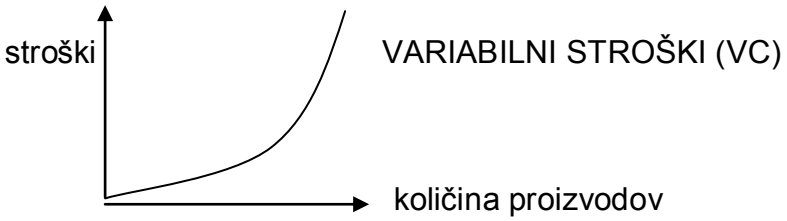

Primer – Stalni in spremenljivi stroški

Razmislite in dopolnite:

Prejeli ste račun za telefon v višini 25 EUR. Od tega znaša naročnina 10 EUR, pogovori pa preostalo vsoto. Dopolnite: Stalni stroški znašajo _____ EUR, spremenljivi pa _____ EUR.

ODVISNI NABAVNI STROŠKI

Za odvisne nabavne stroške velja, da:

- ⌘ **so stroški, ki nastanejo zaradi nabave določenega sredstva**;
- ⌘ če tega sredstva ne bi nabavili, tudi ti stroški ne bi nastali;
- ⌘ mednje štejemo **prevoz, nakladanje, razkladanje, montažo** sredstva,…;
- ⌘ **ne knjižimo jih v razred** ___, pač pa _____**vrednost sredstvu**, ki ga nabavimo (310, 660, 040);
- ⌘ nabavno vrednost sredstva izračunamo s pomočjo spodnje **nabavne kalkulacije:**

kupna/fakturna vrednost
+ odvisni nabavni stroški
nabavna vrednost

Domača naloga – Odvisni nabavni stroški

Big Bang je v Zagrebu kupil 200 računalnikov. Spodaj zapišite odvisne nabavne stroške, ki jih je imel, preden je lahko začel te računalnike prodajati v svoji ljubljanski poslovalnici. _____
_____

Primer – Odvisni nabavni stroški, vstopni davek

Izpolnite spodnjo temeljnico:

Zap. št.	Besedilo	Konto	Debet/v breme	Kredit/v dobro
1.	Podjetje kupi opremo, ki je po računu dobavitelja vredna 4.000 EUR + 20 % davka.			
2.	Za montažo opreme plača s čekom 24 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			
3.	Podjetje kupi na kratkoročno bančno posojilo material, katerega vrednost znaša 180 EUR in vključuje 20 % davka.			
4.	Za prevoz materiala prejme račun v višini 15 EUR + 20 % davka.			
5.	Podjetje prejme račun za elektriko v višini 600 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			
6.	Podjetje s čekom plača za reprezentanco 120 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			

Obkrožite: Vstopni davek podjetje: a) terja od države nazaj,
b) ga mora državi nakazati.

Dopišite: Odvisni nabavni stroški nastanejo v 2. in ____ poslovnem dogodku, navadni stroški pa v ___ poslovnem dogodku.

Dopolnite spodnjo nabavno kalkulacijo za nakup opreme ter za nakup materiala:

Nabavna kalkulacija	Oprema	Material
Kupna/fakturna vrednost		
Odvisni nabavni stroški		
Nabavna vrednost		

Kritje stroškov v proizvodnem in storitvenem podjetju

Stroške, ki jih ima podjetje pri opravljanju svoje dejavnosti (proizvodnji izdelkov, opravljanju _____ ali preprodaji blaga), **nadomešča z iztržki od prodanih učinkov svoje dejavnosti**:

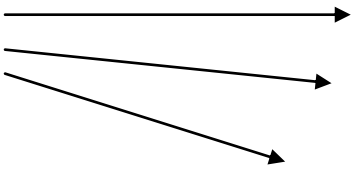

proizvodno podjetje s prodajo proizvodov

trgovsko podjetje s preprodajo _____

_____ **podjetje** s prodajo opravljenih storitev.

Konec obračunskega obdobja stroškovne konte _____, saj so to obračunski konti. To naredimo tako, da stroške _____ in jih preko skupine ____ prenos stroškov prenesemo v razred 6 ali ___, glede na to, s katero dejavnostjo se ukvarjamo.

PRENOS STROŠKOV V PROIZVODNEM PODJETJU

V proizvodnem podjetju za vse stroške najprej obremenimo _____ proizvodnjo, nato pa dokončane proizvode prenesemo iz proizvodnje na _____ proizvodov.

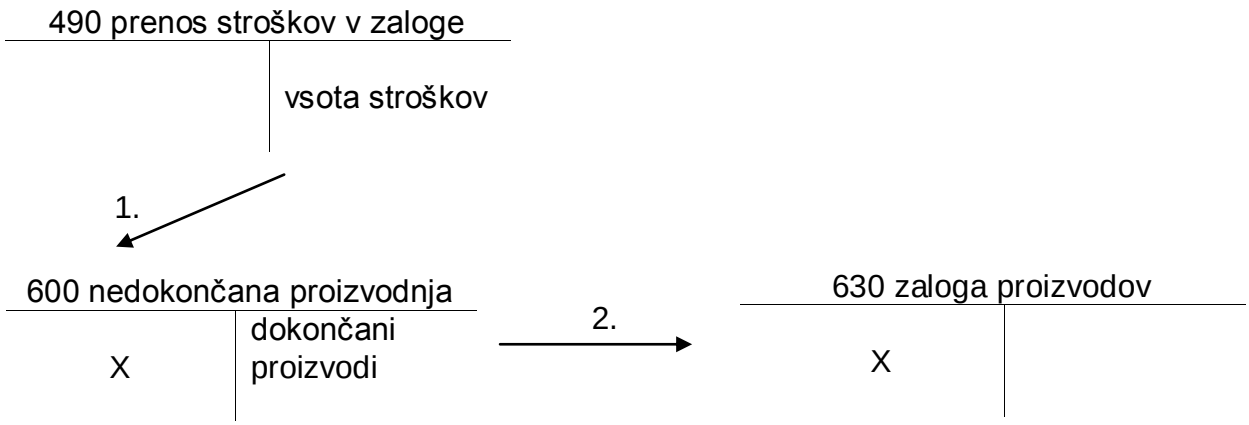

Lastna cena je seštevek vseh stroškov, ki so nastali pri ustvarjanju dokončanih proizvodov, razdeljenih na število dokončanih proizvodov. Spodaj dopišite formulo za izračun lastne cene:

Primer – Prenos stroškov v proizvodnem podjetju

Izpolnite spodnjo temeljnico.

Zap. št.	Besedilo	Konto	Debet/v breme	Kredit/v dobro
0.	Proizvodno podjetje ima naslednja začetna stanja: transakcijski račun 1.200 EUR oprema 13.000 EUR zaloga materiala 750 EUR obv. do dobaviteljev 300 EUR lastniški kapital			
1.	Podjetje nakaže s transakcijskega računa za najemnino poslovnih prostorov 240 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			
2.	Podjetje porabi za 480 EUR materiala.			

3.	Podjetje prejme račun za porabljeno elektriko v višini 150 EUR + 20 % DDV-ja in ga poravna z menico, menične obresti znašajo 3 EUR.			
4.	Podjetje plača za oglaševanje s čekom 720 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			
5.	Podjetje knjiži amortizacijo opreme v višini 900 EUR.			
6.	Podjetje obračuna bruto plače v višini 5.000 EUR.			
7.	Podjetje prejme račun za material, vreden 2.400 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			
8.	Za prevoz materiala podjetje plača s čekom 20 EUR + 20 % davka.			
9.	Podjetje prejme račun za najem parkirnega prostora za direktorja v višini 60 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			
10.	Podjetje za vse stroške obremeni nedokončano proizvodnjo.			
11.	Dokončana je vsa proizvodnja in podjetje obremeni zalogo dokončanih proizvodov.			

Dopišite: Podjetje je dokončalo 50 proizvodov. Lastna cena enega proizvoda znaša _____ EUR. Glede na to, da znaša marža 40 %, proizvodi pa so obdavčeni z znižano davčno stopnjo, bo podjetje en proizvod prodajalo po ceni _____ EUR. S prodajo vseh dokončanih proizvodov, bo podjetje v državno blagajno prispevalo _____ EUR davka.

V spodnjo tabelo dopišite kalkulacijo prodajne cene z DDV-jem za en proizvod:

Lastna cena	
+ marža	
Prodajna cena	
+ DDV	
Prodajna cena z DDV-jem	

PRENOS STROŠKOV V STORITVENEM PODJETJU

Ker storitev ne moremo skladiščiti, se prenos stroškov v storitvenem podjetju knjiži drugače kot v proizvodnem podjetju, in sicer jih prenesemo neposredno med _____.

491 prenos stroškov med odhodke		700 ali 712
vsota stroškov	⟶	X

Primer – Prenos stroškov v storitvenem podjetju

Izpolnite spodnjo temeljnico.

Zap. št.	Besedilo	Konto	Debet/v breme	Kredit/v dobro
	Podjetje se ukvarja s popravilom računalnikov. Ob začetku poslovnega obdobja ima naslednja začetna stanja: oprema 10.000 EUR gradbeni objekti 20.000 EUR zaloga materiala 200 EUR lastniški kapital (izračunajte) ……			
	Pri popravilu računalnika se je delavčevo orodje obrabilo za 10 EUR.			
	Delavec je računalnik popravljal 2 uri, njegova urna postavka pa znaša 25 EUR. Knjižite obračun bruto plače.			
	Delavec je pri popravilu računalnika porabil polovico materiala, ki ga ima trenutno na zalogi.			
	Za prevoz do stanovanja naročnika je porabil 3 litre bencina. Cena bencina znaša 1 EUR za liter. Ne pozabite, da se je moral delavec vrniti na svoje delavno mesto! Knjižite prejem računa za potne stroške.			
	Knjižite prenos stroškov neposredno med odhodke.			

Tako, pa smo se prebili skozi stroške. Zdaj naj vas pa spet spomnim, da vaja dela mojstra, zato morate vztrajati še pri utrjevanju, ki vas čaka v nadaljevanju.

Utrjevanje – Stroškovni konti

Izpolnite spodnjo temeljnico:

Zap. št.	Poslovni dogodek	Konto	Debet/v breme	Kredit/v dobro
0.	Proizvodno podjetje ima naslednja začetna stanja: transakcijski račun 120.000 EUR oprema 13.000 EUR zaloga materiala 7.500 EUR lastniški kapital …….……			
1.	Podjetje prejme račun za odvoz smeti v višini 173,60 EUR; znesek vključuje znižano davčno stopnjo.			
2.	Blagajnik dvigne s TRR-ja 70 EUR gotovine in plača za zavarovanje 18 EUR; zavarovanje ni obdavčeno.			
3.	Podjetje obračuna mesečni znesek amortizacije opreme; letna amortizacijska stopnja znaša 18 %.			
4.	Podjetje nakaže s transakcijskega računa za najemnino poslovnih prostorov 2.400 EUR; znesek vključuje splošno davčno stopnjo.			
5.	Skladišče odda v proizvodnjo material, vreden 4.000 EUR.			
6.	Podjetje prejme račun za porabljeno elektriko v višini 157 EUR + 20 % DDV.			
7.	Podjetje obračuna bruto plače v višini 5.350 EUR.			
8.	Podjetje s čekom plača za oglaševanje 620 EUR + 20 % DDV.			

9.	Podjetje prejme račun za telefon v višini 90 EUR + 20 % DDV.			
10.	Podjetje plača s čekom za porabljeni pisarniški material 80 EUR + 20 % DDV.			
11.	Podjetje za vse stroške obremeni nedokončano proizvodnjo.			
12.	Dokončana je polovica proizvodnje. Podjetje obremeni zalogo proizvodov.			
13.	Podjetje od banke prejme obvestilo o obremenitvi TRR-ja zaradi unovčenja izdanih čekov.			

Utrjevanje – Stroškovni konti

Da bo vaše znanje zares trdno, izpolnite še eno temeljnico:

Zap. št.	Poslovni dogodek	Konto	Debet/v breme	Kredit/v dobro
0.	Frizersko podjetje ima naslednja začetna stanja: oprema 18.000 EUR prejeti čeki 200 EUR lastniški kapital …….……			
1.	Frizerka prejme račun za najemnino prostora v višini 400 EUR + 20 % davka.			
2.	Frizerka unovči prejete čeke.			
3.	Frizerka obračuna mesečno amortizacijo opreme. Doba uporabe znaša 8 let.			
4.	Frizerka prejme račun za elektriko v višini 600 EUR; znesek vključuje 20 % davka.			
5.	Frizerka prejme račun za odvoz smeti v višini 34,72 EUR; znesek vključuje znižano davčno stopnjo.			
6.	Frizerka za oglas v lokalnem časopisu plača s čekom 100 EUR + 20 % davka.			

7.	Trgovski potnik frizerki dobavi preparate, katerih vrednost znaša po računu 800 EUR + 20 % davka.			
8.	Račun za preparate frizerka poravna s čekom.			
9.	S trgovskim potnikom, ki ji dobavlja material, je odšla na kosilo. Račun znaša 86,8 EUR in vključuje znižano davčno stopnjo.			
10.	Frizerka porabi četrtino preparatov, ki jih ima na zalogi.			
11.	Frizerka si obračuna bruto plačo v višini 2.000 EUR.			
12.	Frizerka za vse stroške obremeni neposredno odhodke.			

Dopolnite: Frizerka bi morala doseči _____ EUR od prodaje svojih storitev, da bi lahko pokrila vse stroške. Če bi želela poleg pokritja stroškov doseči še 20 % maržo, pa bi morala doseči kar _____ EUR od prodaje svojih storitev.

Tik pred koncem smo. Da boste tudi na tujem znali kaj povedati o stroškovnih kontih, pa se spopadite še z zadnjo nalogo.

Medpredmetno povezovanje – Angleščina in nemščina

Svoja učitelja angleščine in nemščine poprosite, da vam pomagata pri prevajanju spodnjih izrazov v angleški in nemški jezik. Dodajte še tri izraze po svoji izbiri in jih prevedite.

Izrazi	Angleško	Nemško
Stroški		
Stroški materiala		
Stroški storitev		
Stroški amortizacije		
Stroški plač		
Stalni stroški		
Spremenljivi stroški		
Posredni stroški		

Neposredni stroški		
Nedokončana proizvodnja		
Zaloga proizvodov		
Kalkulacija		
Vrednost		
Odhodki		

Utrjevanje – Vprašanja za ponavljanje

Da preverite svoje znanje, odgovorite na spodnja vprašanja.

1. Opišite razliko med stroškom, potroškom in izdatkom.
2. Kako se stroški delijo po naravnih vrstah?
3. Kako knjižimo porabo materiala, kako stroške storitev, kako amortizacijo in kako stroške plač?
4. Kaj je amortizacija? Kateri dve metodi amortizacije poznate?
5. Kako se delijo stroški po funkcijski povezanosti?
6. Kako se delijo stroški glede na obseg poslovanja?
7. Kaj so odvisni nabavni stroški?
8. Kako podjetje krije nastale stroške?
9. Kako se loči prenos stroškov v proizvodnem podjetju od prenosa stroškov v storitvenem podjetju?
10. Kako izračunamo lastno ceno izdelka?

VIRI

Slovenski računovodski standardi: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana 2006

Kolarič Branka, Gerečnik Anton: Računovodstvo 1, učbenik – 1. izd., 1. natis, DZS, Ljubljana 2002

Batistič Tanja: Računovodstvo 1, delovni zvezek - 1. izd., 1. natis, DZS, Ljubljana 2002

http://picbase.turbosist.si/slonep_galerija2/novice/2008/9970-01.gif, 4. 8. 2009

http://www.si-revizija.si/publikacije/srs/kontni_okviri_06/KN-gd-2008.pdf, 4. 8. 2009

http://www.eurotrade.si/images/products/538576_EX.jpg, 4. 8. 2009

http://blogs.suntimes.com/cornerkicks/question-mark3a.jpg, 4. 8. 2009

http://www.znalcek.si/images/uganke/puzzle%20kvadrat/igre%20puzzle%20kvadrat%20sm.jpg, 4. 8. 2009

http://img.siol.net/08/212/633530022162052714_dvigovanje-utezi.jpg, 4. 8. 2009

http://www.physicalgeography.net/fundamentals/images/earth_rotation.jpg, 4. 8. 2009